

■■■ SINKOVITS IMRE BARANYÁBAN ■

Elöl a kis vontatóhajó pöfögve kínlódik a Duna hullámaival, kanyarodik jobbra-balra, mintha valami furcsa labirintusba tévedt volna, néha szinte eltűnik a szemünk elől, úgyhogy az embernek az az érzése támad, hogy a komp céltalanul úszik a víz hátán, hogy valami láthatatlan erő a hatalmába kerítette, és most viszi, magával ragadja. Aztán rándul az acélsodrony, megfeszül a víz felett, s a nagy, ormótlan deszkatákolmány megszelídülve, mint az engedelmes gyermek, már kapaszkodik is ki a partra.

Az eső, amely előttünk járt, feláztatta a talajt, s így a két gépkocsi, Sinkovits Imréné és az enyém, a jó öreg Škoda zihálva, farolva kapaszkodik fel a batinai oldalra. Troszt Sándor és Tausz Imre várnak bennünket, meg persze a vörösmarti vendéglátók, ma este ugyanis Vörösmarton, holnap pedig Zágrábban az Ady Endre Művelődési Körben lép közönség elé Sinkovits Imre és Gombos Kati, a két ismert magyarországi színművész, valamint Almásy László zongoraművész. *Zenés irodalmi séta* a címe műsoruknak.

A terem zsúfolásig megtelik. A Sinkovits házaspárt itt jól ismerik. A televízió, a rádió gyakran emberközeli hozza őket. A képernyő és az éter hullámai a népszerűség tekintetében csodákat művelnek, művelhetnek, így nem is kell különösebben bemutatnom őket. Igaz, mint a műsor konferansziéja, hosszabb bevezetőre készültem, de aztán, amikor kiléptem a közönség elé, úgy éreztem, néhány mondatnál többre itt igazán nincs szükség.

Imrével egy évvel ezelőtt ismerkedtem meg. Az Újvidéki Rádió M Stúdiójában közös műsort rendezett a Kossuth rádió és az Újvidéki Rádió, és egy jelenetben a partnere voltam. Nagy megtiszteltetés volt ez nekem, hiszen már abban az időben sok fiatal színész – őszintén bevallom, én is közöttük voltam – eszményképének tartotta Imrét, aki mögött már akkor rendhagyó, ragyogó alakítások sorakoztak, egyszóval, a magyar színművészet igazán kimagasló egyénisége volt, és természetesen az ma is.

Őszinte közvetlensége már találkozásunk első percében feloldotta azt a merevséget, amely ilyenkor az emberek közé ékelődik, amely bizonyos distanciát teremt. Úgy jött elélem a maga egyszerűségével, szerénységével, hogy egyszerre csak azt éreztem, hogy már nem is két kolléga beszél egymással, hanem két jóbarát, akik isten tudja, mióta ismerik egymást, és akik most hosszú évek után váratlanul találkoznak. S a színpadon, abban a kis jelenetben sem éreztem, nem engedte, hogy érezzem, hogy a nagy magyar színész mellett egy kezdő üggyetlenkedik.

Többek között megtanultam azonban tőle valamit, amit ma is féltve őrzök magamban. A közönség iránti végtelen tisztelet! Nemcsak a

városi színházak kényelmes, korszerűen berendezett nézőterét kitöltő közönségre gondolok, hanem arra a másikra, a kis, rosszul fűtött, hideg, kezdetlegesen berendezett művelődési otthonok nézőire, akik nagykabátban szoronganak egymás mellett, akik, ki tudja, milyen távolságról gyalognak be az előadásra. Szinte fizikai fájdalmat érzek ma is, amikor egyesek viszolyogva, félvállról kijelentik: Mi „igazi” színház vagyunk, mi nem játszhatunk „akárhol”!?

Imre most itt, Vörösmarton is úgy játszik, olyan elmélyülten, olyan mélységes hittel, mintha a világ legnagyobb színpadán játszana. A művészi alázat, hivatásának végtelen tisztelete, szeretete egész lényéből kisugárzik. Max Reinhardt írta valahol: „...a színész a költő mécsesével megmássa az emberi léleknek, saját lelkének felderíthetetlen orkait, hogy odafönt azt titokzatosan átváltoztassa, és kezében, szemében, hangjában, megannyi csodával térjen vissza.” S Imre igazán nem „fukarkodik”, a költő, az író mécsesével új és új csodákat fedez fel, és osztogatja aztán bőkezűen, szívének minden melegével.

Az előadás után a zöldszigeti csárdába visznek bennünket a szívélyes házigazdák. A magyar vendégek mellett itt van Herceg János író is, aki napjainak nagy részét itt, batinai házában tölti, aztán Ösztereich Sándor, a HMSZ tiszteletbeli elnöke, baranyai forradalmár, és természetesen sokan mások Vörösmarttról, Eszékéről. A hangulat oldott, a messze földön híres baranyai borok hangulat-teremtő „természete” hajnalig itt tartja a társaságot.

A vendéglátók az itteni vikendházakban szállásolnak el bennünket. Valamelyik vállalatnak négy egyforma kis házikóját szemelték ki számunkra. S mint ilyenkor általában lenni szokott, az ilyen felejtethetlen, élményszamba menő estéknek kijár a csattanó, az igazi záróakkord. Történt pedig, hogy miután „elosztottuk” magunk között ezeket a kis lakásokat, amelyek úgy hasonlítottak egymáshoz, mint az ikrek, nyugovóra tértünk a hajnali órákban. Imre reggel felé kiment friss levegőt szívni, és a visszatéréskor elvettette az irányt. Egy másik üres házikóba tért be, s nyugodtan visszafeküdt a vélt ágyába. Reggel aztán meg volt a riadalom. Imre sehol. Az ágya üres! Rémülten rohángászunk a parton. Tűvé teszünk mindent, s csak akkor csendesülünk meg, amikor Imre kilép abból a másik házikóból, és csodálkozva néz bennünket, kérdően, hogy hát mi a fészkes fenének rohángálunk mi itt ebben a hajnali időben, s főleg mi a csodának lármázunk, amikor a tisztességes ember ilyenkor az igazak álmát alussza, illetve aludná, ha hagynák! Valószínűleg furcsán festhettünk, de hát a legfontosabb mégiscsak az, hogy Imre itt van, és olyan jóízűen nevet rajtunk, hogy szinte zeng bele ez a kis sziget.